

Izjaja vsak dan razen nedelj in praznikov.
Issued daily except Sundays and holidays.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

UNIVERSITY OF ILLINOIS LIBRARY
28 1220

Uredništvo in upravljalni prostori: 2037 S. Lawrence av.
Office of publication: 2037 S. Lawrence av.
Telephone: Lawrence 4535.

LETO—YEAR XIII. Cena lista je \$5.00. Entered as second-class matter January 22, 1916, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879. Chicago, Ill., ponedeljek, 27. decembra (Dec. 27th) 1920. Subscription \$5.00 Yearly. ŠTEV.—NUMBER 302.
Published and distributed under permit (No. 145) authorized by the Act of October 6, 1917, as filed at the Post Office at Chicago, Illinois. By order of the President, A. S. Burleson, Postmaster General.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

ALI SO RAZSODI-ŠČA PRIPOROČLI-VA ZA DELAVCE.

KA TO VPEŠANJE ODGO-VARJA ALSCHULERJEVA RAZSODBA V ZADEVI KLAVNIŠKIH DE-LAVCOV.

Zadnja razsodba je dober nauk za delavce, na katerega naj nikar ne pozabijo.

Chicago, Ill. — Kadar se suče tolesje v tovarnah, poje pik svoje monotono pesem v rudnikih in v transportni delavci zaposleni z delom čez glavo, tukrat prihaja velebitniško časopisje s priporočilom: Delavci, nikar ne stavkajte. Predložite svoje zahteve razsodišču in prejeli boste pošteno, kar vam gre.

Med vsemi sloji, celo delavci samimi, se najdejo ljudje, ki verjamejo, da postojajo harmonija med delavci in privatnimi interesi, zaradi tega je popolnoma umestno, da delavci in podjetniki predložijo vsa sporna vprašanja razsodišču, ki bo sodilo pravično za obe stranki.

Za take ljudi je dobro, da preiskudirajo spor med klavniškimi delavci in klavniškimi baroni, ki se je izravnaval pred razsodiščem. Pred nekako štirinajstimi leti so se organizirali klavniški delavci. Bilo je to menda tretjič, da so se klavniški delavci organizirali. Vse prejnjše poizkuse so klavniški baroni zavračali po znanju podjetniških metod, ki opravljajo proti delavci organizaciji vsako sredstvo. Ko so klavniški delavci na novo izvedli zadnji poizkus, je bila svetovna vojna in klavniški baroni so bili preobremenjeni z naročili. To je bil vzrok, da se niso poslužili stare metode za razbijanje delavske organizacije, ampak velebitniško časopisje je sugeriralo, če postojijo spor med klavniškimi delavci in mesarji, naj se ta spor izravna pred sodiščem.

Delavci so sprejeli to angustijo in razsodišču je bil izbran sodnik Samuel Alschuler. Pred tremi leti mu je bilo predloženo prvo sporno vprašanje v rešitev. Vrhila se je občerna preiskava, ki je dosegla strašne reči. Delavci so zahtevali en dolar povznanja mezde na dan. Priče so izpovedale take reči o razmerah in življenju klavniških delavcev, če bi se jim povznanja mezda za en dolar in pol na dan, bi se ne živeli v človeških razmerah. Ali delavci niso dobili nič enega dolarja. Da pravno je sodnik sam obiskal klavniški okraj in se je prepričal na svoje oči o razmerah v klavniškem okraju, je priznal največ pet in štirideset centov povznanja na dan.

Prislo je do izravnave druge sporne zadeve. Advokatje klavniških baronov so kričali na ves glas, da se življenjske potrebe delavcev niso podražile in zaradi tega je najmanjše povznanje mezde neopravičeno. Zaslusane so bile zopet priče, vrhila se je obravnava in nazadnje je imel razsodnik precej časa za razmišljanje. In kaj so prejeli delavci? Sedem in pol odstotkov povznanja tedenskega zaslužka do dvesto dolarjev.

In prislo je do rešitve tretje sporne zadeve. In kaj je rekel razsodnik? "Videl sem prostora, v katerih živite. Dobri so za vas. Razložili ste pred mano svojo težavo in zadovoljni morate biti. Torej, dokler sem jaz vaš razsodnik." Ob tej priliki je priznal, da je mogoče povznanje mezde, da je bilo podobno kaplji vode na razpetem kameni.

Kaj je torej razsodišče? Orožje, ki ga drugi besedami pomeni, da se delavci le tedaj odtrgajo razsodišču, če je njih organizacija šibka. In organizacija klavniških delavcev je šibka, ker sta v nji dve frakciji, ki se bojuje druga proti drugi, mesto da se združijo proti svojem edinemu nasprotniku — klavniškim baronom.

SENATOR CUMMINS BI NAJ-RAJE PREPOVEDAL VSE STAVKE.

Washington, D. C. — Med najbolj nazadnjaške senatorje spada gotovo senator Cummins, kajti izjavil je, če vlada regulira premogovniško industrijo, da takoj predloži predlog, ki prepoveduje stavke v premogovništvu.

Ko je časnikarskemu poročevalcu povedal, da želi rudarje ukleniti, je dodal, da bo kongres pravično in pošteno ravnal z delavci!

REČANI STRABAJO IN BEŽE IZ MESTA.

Italijanske čete so odrezale vsa pota na Reko in hrane je še komaj za osem dni.

D'ANNUNZIO JE DAL ZAPRE-TI STOTINE HRVATOV.

Trst, 26. dec. — (A. P.) — Reka in bližnje luke so odrezane od zunanjega sveta. Blokada, katero so izvedle italijanske redne čete, je popolna. Železnice in ceste, ki vodijo na Reko, so raztrgane oziroma zastražene in regularni ter bojni ladje so zaprla vsa vrata.

Na Reki že občutijo lakoto. Po najnovejših poročilih je tam živih komaj za osem dni, in ako bo blokada trajala dalj časa, bodo ljudje stradali, da bo groza. Kljub d'Annunzijeve prepovedi, da ne sme nihče zapustiti mesta, beže prebivalci vsak dan z oblegane Reke.

D'Annunzio izda vsak dan po en listek z apelom na Rečane, da naj ne odnehaajo. Njegova najnovejša fraza je "za Italijo proti Italiji". Ako bo Reka živela, mora živeti le pod italijansko zastavo, če pa mora poginiti, tedaj pogine kot žrtva italijanske zastave.

Trst 26. dec. — Krk, Rab in Sv. Marko so že v stiskah zaradi pomanjkanja živil. Italijanske čete, ki so blokirale Reko, se nahajajo kakih sto metrov od mesta. General Ferrario, ki vodi redne italijanske čete na reki "fronti", je ukazal razdreti tir Sentpeterske železnice, tako da ne more noben vlak v mesto niti iz mesta; vse ceste in pota, ki vodijo na Reko, so zagrajena s hlodi in bodoče žice in na nekaterih mestih so regularni Italijani izkopali strelske jarkove. Kraljevska garda in karabinjeri drže morsko črto, dočim alpski dominirajo hribe severno-vzhodno od mesta. Najnevarnejša postojanka na blokadni črti je ustje Rečice.

London, 25. dec. — Brzojavka iz Milana se glasi, da civilno prebivalstvo zapušča Reko. Več kot sto beguncev je dospelo v Kandrijo. Živčni položaj na Reki je naravnost obupen. 52.000 prebivalcev ima živiti komaj za štirinajst dni. Položaj na Krku in Rabu je še slabši.

Poročevalce pravi, da je večina reškega prebivalstva proti prelivanju krvi; celo nekateri člani reške regenture se ne strinjajo z d'Annunzijem. Njegov finančni minister Pantaleoni je resigniral in petnajst mož je ušlo iz njegove armade.

Pariz, 25. dec. — Tukajšnje italijansko poslanstvo je prejelo informacije, da je d'Annunzio v strahu pred vstajo ukazal zapreti na stotine Hrvatov iz reške okolišnice (Sušak). Pesnik je dal po vsem mestu nabiti plakate, ki groze s smrtno kaznijo vsakomur, ki bi skušal niti na drugo stran bojne črte ali kdor se bi zaratil proti njemu. Dalje je izdal manifest, v katerem roti svoje pristake na Reki, da naj bodo pripravljani na žrtvovanje njihovega imetja s raz-

(Dalje na 4. strani.)

ČE DELAVEC IŠČE PRAVICO,

TRNJEVA IN KAMNITA JE NJEGOVA POT.

In ko pride koncem pota, spozna, da je na Kalvariji.

Aberdeen, Miss. — Razsodba, ki jo je izrekel najvišje zvezno sodišče v zadevi Oscar G. Taylorja, ekspresnega sluga Wells Fargo kompanije, in ekspresne družbe Wells Fargo, pokazuje nesrečnemu delavcu, kako krasne postavbe imamo.

Taylor je bil uslužben pri omenjeni družbi. Njegova naloga je bila, da je spremljal ekspresne vozove na St. Louis in San Francisco železnici med postajama Aberdeen in Amory. Za to delo je Taylor prejel vsaki mesec sedem in dvesto dolarjev petdeset centov, ali nekaj manj kot en dolar na dan. Da je Taylor dobil to službo, je moral podpisati izjavo, v kateri izreka, da ne bo tožil ekspresne družbe odškodnino, če ponesejo na delu za družbo. Ekspresne vozove je namreč lastovala železniška družba. Taylor je bil v službi ekspresne družbe.

Vse je šlo lepo. Taylor je delal za ekspresno družbo kot mular, za svoje delo je pa prejemal nekaj manj kot en dolar mešče na dan. Dne 8. decembra 1909, tako pripoveduje zapisnik, se je ogradil razdrti in kos Taylorja izvlekel izpod podrtin, je bil člen na levi nogi zlomljen in prejel je še druge poškodbe. Bil je trajno poškodovan, da ni mogel več opravljati službe ekspresne družbe.

Njegovi prijatelji so mu prišli na pomoč, da je vložil tožbo proti kompaniji za odškodnino, ker je bila dokazana reč, da je družba malomarnost zakrivila, da se je razlilo okrogje. Obravnava se vrhila na okrajnem sodišču in Taylor je dobil tožbo. Družba je vložila priziv na najvišje državno sodišče in izgubila je tožbo.

Zdaj se je ekspresna družba obrnila na okrogno zvezno sodišče, da izda proti Taylorju sodniško prepoved, ki prepove, da sme iztirjati po sodišču priznane odškodnine. Družba je argumentirala, da je Taylor nesolventen in če vije sodišče odloči proti njemu, ne more vrniti odškodnine.

Zdaj je šla kompanija dalje, kajti Taylor je tožil, da ima kot državljan pravico do odškodnine, kompanija je pa ugovarjala, da nima najmanjše pravice, ker je podpisal odpoved za odškodnino, ko je nastopil pri nji službo.

Dvesto let je čakal Taylor na najvišjo razsodbo in končno je bila izrečena. Najvišje zvezno sodišče je izreko sodbu, da Taylor nima pravice do odškodnine. V tej sodbu so glavne točke:

Taylor nima pravice po navadnem zakonu.

Ekspresni družbi grede absolutno vse druge Taylorjeve legalne pravice.

Zvezni odškodninski zakon nima veljave za Taylorja.

Njegova tožba na državni sodišču v Missisippiju je neke vrste sleparija, poizkusna po Taylorju.

To je pravica, ki jo je dosegel ponesrečen delavec po obstoječih postavah!

KROJARSKI DELAVCI SO OD-KLONILI PODJETNIŠKO ZA-HTEVO.

St. Louis, Mo. — Organizacija krojaških podjetnikov je naznanila organiziranim krojaškim delavcem, da zniža mezdo od kosa. Delavci so znižanje odklonili. Podjetniki so izjavili, da je delavska mezda podražila obleko, pozabili so pa povedati, koliko čista profita napravi pri vsaki obleki. Zategadelj so jim delavci odgovorili, da bo obleka postala kmalu cenejša, če podjetniki znižajo svoje profite.

VELIKA SOCIALISTIČNA ZMA-GA PRI VOLITVAH NA FRANCOŠKEM.

Pariz, 25. dec. — Pri izrednih volitvah v okrožju Lot-et-Garonne je bil izvoljen socialist Jean Renaud z veliko večino. Dobil je 18.651 glasov, njegovi buržoazni nasprotniki pa 14.000. Pri zadnjih rednih volitvah pred enim letom je Renaud dobil v ravno tem okrožju samo 7000 glasov. V enem letu so se torej socialistični glasovi več kot podvojili.

POTRES NA KITAJSKEM USMRTIL 2000 OSEB.

Strušna katastrofa, ki jo je označil seismograf v Ameriki 16. decembra, je šele zdaj znana.

NESEREČA JE BILA V PROVIN-OJI KANSU.

Washington, 26. dec. — Pred desetimi dnevi — dne 16. decembra — je seismograf (potresomer) v opazovalnici tukajšnje geografske univerze zaznamoval silne potresne sunki, ki so se ponavljali tri ure. Sunki so bili zaznamovani tudi na drugih opazovalnicah v Združenih državah, posebno v New Yorku, Chicagu itd. Veščaki so takoj ugotovili, da se je moral potres pripetiti kakih 2500 do 3000 milj daleč, toda ni bilo na jasnem, kje bi ga oriženirali. Čez par dni, ko ni bilo od nikoder poročila o katastrofi, so bili opazovalci menja, da je moral potres biti kje na dnu Pacifičnega oceana.

Zdaj je pa prišla vest iz Sangaja o strušnem potresu dne 16. decembra na Kitajskem. Brzojavka sporoča, da je okrog 2000 oseb mrtvih in cela mesta so v razvalinah. Vest je potrjena v depeshi iz Tokija, ki pravi, da se je potres pripetil v provinci Kansu. Podrobnosti še niso znane, ali že sama vest, da je potres zahteval dvatisoč človeških žrtev, dokazuje, da je bila katastrofa ena največjih po dolgih letih v zgodovini potresov.

UBOGI PRIVATNI BIENIŠKI INTERESI!

New York, N. Y. — Že stara navada je, da podjetniki radi stokaajo, da imajo izgubo, kadar delavci zahtevajo povznanje mezde. Med te jokave podjetnike spada tudi Packard Motor Car kompanija, ki je v zadnjem fiskalnem letu napravila \$6.395.468 čistega dobička, katerega razdeli med delničarje. Njen dobiček se je pomnožil v primeri z dobičkom prejšnjega leta za en milijon dolarjev.

Poleg tega je kompanija znižala svoje obveznosti za štiri milijone dolarjev, svoje nepremično premoženje s stroji vred je pomnožila na enajst milijonov dolarjev. Njena rezerva kot obramba proti padanju vrednosti znaša dva milijona pet sto tisoč dolarjev, njena prava rezerva pa dvesto milijonov dolarjev.

NEVARNOST RUDARSKEGA POKLIKA.

Washington, D. C. — Po poročilih državnih rudniških nadzornikov je bilo letos v avgustu ubitih v premogovniških sto osem in sedemdeset rudarjev. Porocila iz države Kentucky ni Lani v avgustu je bilo ubitih dve sto dvesto rudarjev.

Ali je treba še bolj dokazov, da je življenje rudarja vedno nevarnost, kadar gre v rudnik na delo? Menda te številke zadostujejo! In kakšna je mezda za to nevarno delo? Taka, da rudarji ne morejo izhajati z njo.

Chicago in okolice: Jasno in mrazlo, severozapadni vetrovi. Najvišja temperatura v zadnjih 24 urah 32, najnižja 21. Solneni izhod 7:17, zahod 4:35.

TRDA JE ZIMA ZA DE-LAVCE V MINNESOTI.

NAJBOLJ SO PRIZADETI STAVBINSKI IN LADJE-GRADNIŠKI DELAVCI.

Članstvo delavskih strokovnih organizacij se množi.

Minneapolis, Minn. — Ko je John P. Gardner, državni delavski in industrijski komisar, izdal svoje poročilo o položaju v industriji pred dobrim mesecem, je pravilno videl, ko je dejal, da bo okoli sredi decembra do petdeset odstotkov stavbinskih delavcev brez dela v Minnesoti. Takrat, ko je sestavil svoje poročilo, je bilo okoli pet in dvesto odstotkov stavbinskih delavcev in okoli pet in dvesto odstotkov tovarniških delavcev brez dela. Sedanji položaj pa pokazuje, kako hitro se množi armada brezposelnih delavcev.

V Minneapolisu je položaj nekoliko boljši kot v drugih mestih, ako se upoštevajo številke, ki jih daje zvezna posredovalnica za delo o naraščajoči brezposelnosti. Delo v ladjedelnicah v Duluthu skoraj popolnoma počiva. V livarnah v St. Paulu imajo prav malo naročil. V mlinskih je produkcija znižana za eno tretjino, kar je nekaj izrednega ob tem letnem času. Delavci so bili odpuščeni tudi na železnicah.

Kljub temu se pa množi članstvo delavskih strokovnih organizacij, kar dokazuje, da se delavci čimdalje bolj zavedajo, kolike važnosti je za njih organizacija. Organiziranih delavcev v Minnesoti je zdaj devet in sedemdeset tisoč. Od leta 1918 se je članstvo pomnožilo za šest in trideset tisoč članov. Vseh lokalnih društev, ki so zvezana s svojimi centralami, je 670. Od teh društev poroča 547, da se je mezda v zadnjih dveh letih povznanila. Od teh organizacij pa zopet poroča samo 124, da se je povznanila mezda, a obenem se je pa znižal tudi delavni čas. Članom 423 organizacij se je povznanila mezda, toda delavni čas je ostal nespremenjen.

Stavk in izporov je bilo v dveh letih štiri in sedemdeset; pri katerih je bilo prizadetih dva in petdeset tisoč delavcev.

PROFITI MLEKARSKIH DRUŠEV.

Minneapolis, Minn. — Vozniki, ki razvažajo mleko za mlekarke družbe, izjavljajo, da družbe napravijo pri kvantu mleka od 6 1/2 do 7 centov čistega dobička. Mlekarke družbe pa stokaajo, da se je mleko zaradi tega podražilo, ker morajo plačevati visoke cene farmaarjem za mleko in voznikom visoke mezde. Vozniki so razkrinkali to podjetniško laž in izjavili, da se profitarstvo mlekarških kompanij kaže še v jasniji luči, kadar prične s obračunavanjem mlekarstva zadruga, katere posloplja že graje.

STAVKA V KINEMATOGRA-FIONIH GLEDALIŠČIH JE KONČANA.

Seattle, Wash. — Stavka v kinematografskih gledališčih Von Herberga je končana. Gledališka uprava je priznala šesturno delo za godbenike in operatorje pri kinu aparatih. Stavka je prišla v juliju v Tacoma, ko so operatorji zahtevali skrajšanje delavnika. Gibanje se je kmalu razširilo v Seattle, Portland, Butte in druga mesta. Kompanija se je posluževala sodniške prepovedi in drugih sredstev, da stavke se ne bo tako kmalu konec, se je podala in priznala delavske zahteve.

Z BOJNEGA POLJA INDU-STRJE.

Albany, N. Y. — Državni uradniki navajajo v svojem poročilu, da je bilo v zadnjem fiskalnem letu v državi New York 345.672 nesreč. V najbolj krvavi bitki tudi ni huje!

BALTIŠKE DRŽAVE STOPILJO V ZVEZO SOVJETSKIM REPUBLIK.

Pariz, 26. dec. — V tukajšnjih uradnih krogih so informirani, da pride v treh mesecih velika politična izprememba na vzhodni obali Baltika. Estonija, Letovija in Litva postanejo sovjetske republike in stopijo v zvezo rusko-ukrajinsko-armenske sovjetske federacije. Sovjeti zavladajo v Rigi, Kovnu in Revalu, in s tem pri-je konec angleške kontrole "ruskih zapadnih oken" ob Baltičkem morju.

NEMŠKI MONARHISTI BI UDARIL PO NOSU.

General Hoffman priporoča razsodišče ofenzivo proti sovjetom.

PRIPRAVA, DA JE LENIN UKANIL NEMŠEN IN FRIALISTE.

Berlin, 25. decembra. — General Wilhelm Hoffmann, bivši šef štaba nemške armade na ruski fronti, je izjavil te dni v intervjuu, da je boljševizem svetovni problem, ki ga morejo rešiti le volesile s oboroženo intervencijo. Hoffmann, ki je spomladi leta 1918. diktiral ruskim sovjetom znan infamni mir v Brest-Litovsku, pravi, da bi se morala organizirati mednarodna armada pod vodstvom Pershinga, Joffra ali Focha, katere bi okupirala Petrograd in potem bi marširala proti Moskvi, ki mora po njegovem mnenju hitro pasti pred takšno opremljeno armado.

Hoffmannova ofenziva je zelo lahka reč! Tako lahka — kakor je bila njegova kampanja proti boljševikom pred tremi leti na kar se sam prizna, da je vsa "nemška armada na vzhodu strelala vlad revolucionarne propagande". Njegov enostavno mnenje je, da bi Lenin in Troekij hitro padla in ravno tako bi padle njunih tritisoč komisarjev, kar bi "navesniška armada vzel Moskvo" — in tedaj bi boljševiški voditelji "prosil potni list za najkrajše pot v pozabnost". On je "trdno prepričan", da bi ruski delavci "s največjim veseljem" pustili Lenina na cedilo.

"Z Moskvo je treba govoriti v breslovskem jeziku, ne pa v jeziku kakršnega rabi Lloyd George v Londonu," je rekel general Hoffmann; nato je dodal, da boljševizem se nikdar "ne poročijo" in trgovina s sovjetsko Rusijo je humberg. Dalje je blagovolil povedati, da je zastoj čakati na Napoleona v Rusiji, kajti Troekij je dobro štital zgodovino francoske revolucije (!) in v sedanjem sistemu ruske armade je nemogoče, da bi se kdo povzpeli višje od navadnega častnika in dobil kontrolo nad armado.

Vas vrednost Hoffmannovega naveda za "ofenzivo" proti Moskvi pa pade na ničlo kakor hitro se njegova biva okalešena spomni, kako je on sam ubijal revolucijo na Ruskem. Hoffmann pravi, da je cesarska nemška vlada dovolila Leninu in drugim ruskim revolucionarjem varno pot čez Nemčijo iz Švice v Rusijo. Kajer in njegovi visoki lumpje so upali, da jim bodo revolucionarji pomagali zdrobiti armado ruskega cesarja. Revolucionarji so res zdrobili caristično armado (kolikor je ni zdrobil car sam s njegovim tiranskim in koruptnim režimom), toda namnjanj jim je bilo v mislih, da bi s tem "pomagali imperialistični Nemčiji. Boljševiki so se poslužili vseh sredstev, da dosežejo en sam cilj: revolucijo. Kako je Lenin plačal nemškimi imperialističnim "velike uslugi", ker so mu pomagali priti v Rusijo!

Cujno, kaj pravi Hoffmann sam: "Ko je Lenin s svojimi prijatelji disorganiziral rusko armado, smo jaz, Kuehlman (bivši) (Dalje na 4. strani.)

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE
LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) \$5.00 na leto, \$2.50 za pol leta in \$1.25 za tri mesece; Chicago \$6.50 na leto, \$3.25 za pol leta, \$1.65 za tri mesece, in za inozemstvo \$8.00.

Naslov za vse, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2657 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Owned by the Slovene National Beneficent Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5 per year; Chicago \$6.50, and foreign countries \$8.00 per year.

Datum v objavi: 1. Dec. 1930 poleg vsakega imena in naslova pomeni, da vam je s tem dnem potekla naročnina. Ponovite jo pravočasno, da se vam ne ustavi list.

POVIŠANA VOZNA NI PRINESLA ODPOMOČI ZELEZNICAM.

Se predno je bila sprejeta Esch-Cumminsova transportna postava, so strokovnjaki povdarjali, da povišanje voznine ni sredstvo za odpravo akutnega zla na železnicih. Da se ti strokovnjaki niso zmotili, dokazujejo informacije, katere je prejela zvezna trgovska komisija od pravnega svetnika železniških družb v novoanglijskih državah. Po teh informacijah bodo prejemki železniških družb kljub povišani voznini za štirideset milijonov dolarjev pod vsoto, ki je potrebna za dobro funkcioniranje železnic.

Zvezna trgovska komisija je določila voznino tako visoko, da zadosti Esch-Cumminsovi transportni postavi, po kateri imajo delničarji pravico do šest odstotkov dobička od vložene glavnice. Prejemki železnic na vzhodu se pa kljub temu niso povišali. Vzrok je popolnoma logičen. Čimvečja je voznina, toliko manjši je blagovni promet na železnicih.

Charles S. Mellen, bivši predsednik New Haven železniške družbe, je odprto povedal, ko so predstavniki železniških družb zahtevali, da se poviša voznina na železnicih, da zagovarjajo najbolj slabo reč za železnice. In dokazi zdaj govorijo, da se ta bivši predsednik železniške družbe ni zmotil. Ob tej priliki je Mellen povdarjal, opirajoč se na ekonomičarje, če se voznina ne vzame za podlago vrednot službe, ki jo vrše železnice, ampak se vzame za podlago obratne potrebe, prihajajoče iz slabega gospodarstva in potrate, tedaj ne bodo imele koristi železnice in ljudstvo.

Vprav Mellenova izjava pa govori jasno kot beli dan, da je treba ameriške železnice nacionalizirati, da se ozdravi kronična bolezen v gospodarstvu, na kateri boleha že desetletja.

Ta kronična bolezen se je tako globoko zajela v železniške družbe, da pomaga le še radikalno zdravlilo — nacionalizacija železnic. Bolezen se ne da ozdraviti s takimi zdravili kot povišanje voznine. Kajti voznina se vendar ne more tako povišati, da krije potrat, graft in vse izgube, katere rodi slabo gospodarstvo in ki so pahnille New Haven in druge železniške družbe skoraj v bankrot. V preteklosti so zapravili izkoriščevalci železnic potratno in slabim gospodarstvom, kar bi dajalo skozi več let dober dobiček. Zdaj prihajajo do spoznanja, da pogača ne more ostati cela, če jo jejo. Gospodarski zakon zdaj tako učinkuje kakor pri vsaki drugi korporaciji, ki ne pazi na zdravo in solidno gospodarstvo.

Za vse one je zdaj veliko zadoščenje, ki so svarili, naj se nikar železnice ne vrnejo privatnim interesom, ker so privatni interesi dokazali, da so nezmožni upravljati železnice. V vojnem času se je to prav dobro pokazalo, ko je skoraj popolnoma odpovedal železniški obrat in je bila nevarnost največja. Zdaj, ko je povišana voznina, je zopet dokaz tukaj, da so privatni interesi nezmožni obratovati železnice v interesu ameriškega ljudstva. Koliko takih dokazov bo še treba, predno bo izvršena nacionalizacija ameriških železnic?

Nauk za tiste, ki so prejeli politično moč od ljudstva.
— V listih čitamo, da sta socialistična stranka in farmarska delavska stranka prejeli več ko tri milijone glasov. Tri milijone glasov kaže, da se armada državljanov, ki ni zadovoljna z razmerami, zelo hitro poveča. Iz tega se lahko republikanski matadorji nauče, da se ta armada lahko potroji v štirih letih, ako se ne bodo ozirali na zahteve delavcev in kmetov v zakonodajnih zbornicah.

Nobena politična stranka v Ameriki ni intabulirana na Belo palačo v Washingtonu. Ljudstvo ima moč, da z glasovi odloči, kdo bo prebival štiri leta v Beli palači in kdo bo delal postav. To ljudstvo pa tvorijo delavci in farmarji. In ti ljudje zdaj hitro mislijo in niso v mislih več tako počasni, kot so bili pred šest ali več leti. Če ljudstvo ne bo zadovoljno z upravo, se prav lahko dogodi, da se pojavi po štirih letih majhen političen vihar na volišču, ki porazi stranko v sedlu.

DOPISI.

Auburn, Ill. — Društvo "Slovenska republika" št. 335 SNPJ priredi na Silvestrov večer, t. j. 31. decembra t. l. veseličo v kurist društveno blaginje. Veseliča se vrši v Matt Jančevem prostoru in prične ob sedmi uri zvečer. Na veseliči bo igrala izvrstna godba. Za najboljšo vaskovratno postrežbo bo najbolje preskrbljeno. — Vstopnina za moške 75c, ženske vstopnine proste. — Člani društva naj vpoštevajo sklop zadnje seje, da mora sleherni prispevati 75c v društveno blaginjo oziroma kupiti eno vstopnico, ako se udeleži veseliče ali ne. — Najljubše vabilim vse rojake v tej nasešini kakor tudi v bližnji okolici, da se udeležijo te veseliče. — Anton Zelnik, tajnik.

Imperial, Pa. — Društvo "Prostost" št. 106 SNPJ priredi na Silvestrov večer, t. j. 31. decembra t. l. veseličo v kurist društveno blaginje. Pričetek veseliče točno ob sedmi uri zvečer. Na veseliči bo igrala izvrstna godba. Za vsako najboljšo vaskovratno postrežbo bo skrbel veselični odbor. Vstopnina za moške \$1.25, žene in dekleta proste vstopnine. — Člani društva "Prostost" naj vpoštevajo sklop zadnje redne seje, da morajo vsi člani enake prispevati k tej veseliči, ako se udeležijo veseliče ali ne. — Najljubše vabilim vsake in vsakega v tej nasešini kakor tudi v bližnji okolici, da se udeležijo te veseliče. — John Vranek, tajnik.

West Newton, Pa. — Za precej časa zasledeni ostanejo hvala naše napade deweyevskega dnevnika na Jugoslovansko Republiško združenje in njegovo voditelje. Ti napadi postajajo z vsakim dnem bolj ostudni in surovi in presegajo se vsa meje dostojnosti. Steer pa ni zmogel gospodov okrog newyorškega dnevnika, ker to je že njih taktika, ki se jim pa vselej ne obnese, kar bi lahko že vedeli in skušali, katere so imele v Slovanstvo delavsko politično organizacijo. Kljub vsem o studnim napadom gospodov pri Gl. N. na glavni odbor SDEZ so v New Yorku postene pogovori.

In ravno tako bo tudi s napadi na JRZ. Čim bolj bomo je bodo zaganjali v to organizacijo in njene voditelje, tem bolj vas bo ljudstvo pomalo kaj ste in kaj bi bili radi. Vsi napadi bodo JRZ ravno toliko škodili kot tavanje kučka v luno.

Gospodje pri Gl. N. zavijajo prav po jantarko v svojih člankih, kot da bi se bili pravi napadi pri Prosveti. Toda motijo se, ako mislijo s tem nas Janes ferbati, kajti vsakdo, kdor je le kolikor čital, ve lahko da je bil po mnenju smrdeti Peter Zgaga prvi, ki se je obregnil ob JRZ in ob Kristiana. Vsekutivi JRZ odločijo, da ne gospodari pravilno, da razmetava denar in da ni dovolj le nobenih vsehov.

Preučene Zgagarije pozivjam, ako imajo kak dober načrt, ga dresniti ideji, katere je spomnelo JRZ, da naj preidejo v njimi v javnost, predložijo na svoje načrte, ako jih imajo, eksekutivi JRZ, lahko se pa pustijo tudi na prihodnji konvenciji JRZ izvoliti v odbor JRZ, kjer imajo priliko pokazati svoje zmožnosti, ako jih imajo in ako bodo kaj dosegli, jih bomo tudi znali ceniti. Ako pa nimate nič drugega, kot da delate "zgago" med slovenskim ljudstvom v Ameriki, potem vas bomo tudi poznali kot take.

Ako bi se gospodje pri Gl. N. spominjali vsaj za par let nazaj, bi jih moralo biti sram, ker se je tolikokrat premenjali svoje prepričanje in svoja načela, a zdaj pa zelo dvomim, da so jih kaj imeli, tako da sploh ne vedo, kaj pravzaprav so in kaj hočejo.

Tudi jaz se večkrat zastopim pri delu na "plek" in premišljam, kaj se vraga pravzaprav gospodje pri Gl. N. hočejo od JRZ? Ali jih boli vsota, katere so darovali v milijonski sklad? Ni mogoče, si mislim naprej, kajti kdor je daroval večjo vsoto v milijonski sklad, ta je že vedel, za kaj je dal in ni mu šel za tiste dolžarje. Ako pa niso nič darovali, premišljam naprej, kaj se vraga jih potem čela stvar briga. Sedem na "Met", da bi lažje mi-

slili — in prišel sem do končne zaključka, in sicer: Val oni, ki so najmanj darovali, so prideli največ zabavljati in ravno tako tudi gospodje pri Gl. N. in njihovi zabavljati, ki so darovali po en dolar v milijonski sklad in sicer samo za to, da se nosili "knefo". In sedaj jih pa najbolj boli tudi to, ker so s gotovostjo računali posebno pa še Janes Kopriva, da se bodo peljali v stari kraj — in sicer v prvem razredu "relevari" narod. In tega pa ne more pozabiti in moral se je oboje ob Kristiana Kristiana in Kristiana in Kristiana, ker ne bo — oh — pečenih pišk, katere bi se jim prav prilegle. Vse to je sama nevoščljivost in mišetar drugega in bi bil hočejo tudi slavni, veliki ... Seveda, ko bi bili ti gospodje oni, za katere bi se plačevalo in milijonskega sklada, potem bi bilo vse O. K. in slavni "vodja" trgovske kole and Co. bi se govorili prav nič o kakih vsotah pri JRZ.

Kaj pa gospodje pri Gl. N. ali se že kaj spominjate dr. Trumfida, Trošta, in druge, ki so prispeli v Ameriko in romali po slovenskih nasešinah v Ameriki? Ali se že spominjate, kako ste takrat obojeali vsakogar, kdor bi v njih trobil v rog, kot ste vi v družbi londonskega odbora? Danes jih pa vi obojate, vas pa obojeja vsak zavajajo misleč Slovanec, ker ste tudi vi pomagali v družbi londonskega odbora, da so zavarovali pol milijona Jugoslovancev in jih malo rešeno prodali, kot proda mešetar kravo na trgu, Italijanom. Vi, gospodje pri newyorškem dnevniku ste tudi modelerenci tega največjega narodnega izdajstva, ker ste peli slavojeve londonskega odbora, katerega vse zakrbiti mešetarje so prišli sedaj na dan. JRZ je ves čas od svoje obstanke naprej vedno svarilo Jugoslovance v Ameriki pred londonskim odborom in njihovimi pristaji, in kaj je imele za to? Najboljše peovke je moralo predložiti in z zahtevno ostudnimi napadi so obdajali zagovorniki londonskega odbora voditelje JRZ. JRZ se je vedno borilo za pravilno ravnanje jedrnatnega voditelja in se je vedno trudilo za vsaki rani, katere je zarezal ljudski londonski odbor celi Jugosloviji, kateremu ste tudi vi postajali kolikortoliko. In sedaj bi pa radi zopet nametali ljudstvu peka v oči, da bi ne sprejelo in napadate voditelje JRZ, ki so zastavili vse svoje moči, da bi preprečili to ostudno izdajstvo.

Toda bodite pa prepričani, da vam bo to spodletelo. Kajti slovensko ljudstvo je ravno s čitanim Prosveto (katerega urednik je napadate) sprejeto in odločno vas in vaše svigačarstvo. Vsek zaveden Jugoslovanec se zgraja nad tem, kar piše Gl. N. zadnje čase o JRZ, ki pa v isti mapi "poskušna" napadate kraljevalce, katerih tovaris je bil že sam ne dolgo tega.

Kaj pravimo o človeku, ki ni nobenega stalnega mišljenja in prepričanja v politiki, ne v narodnosti in ne v veri? Jaz bi mu rekel "zguba". Gospodje pri newyorškem dnevniku se podpisujejo "Zgaga" in najbolj pripravno ime bi pa bilo za nje "Zguba". In taki izgubljeni, ki ne vedo danes, kaj so včeraj pisali, naj bi reševali jugoslovanske vprašanje? Mla nam majka! — Toliko v odgovor gospodoma ala Zgaga na napade na JRZ.

Tebi, jugoslovansko ljudstvo, pa klidem: Imej zaupanje v voditelje JRZ! Oni bodo storili vse, kar je v njih moči za svobodno jugoslovanskih ljudstev! Saj se pa tudi v eksekutivi JRZ moče, ki jim newyorški Zgagarije ne segajo niti do kolca. Moje, ki so si začetli pot, tudi korakajo po tej poti — smotreno do cilja, med tem ko "izgubljeni" tavajo sem in tja, naprej in nazaj, nevedoč, kam pravzaprav spadata. Zato bode pa ostali tudi v blatu.

Ker ne maram uganjati nobene zahrbne politike, kot to dela Janes Kopriva in Peter Zgaga in ker se ne bojim podpisati pod ta dopis s svojim polnim imenom, se tudi podpisem s svojim pravim imenom. Pozivjam ga Janes Kopriva, da tudi on tako stori, ako se ne boji priti s svojim pravim imenom na dan. Vsek pošten kritik se bo pod svojim člankom podpisal s svojim pravim imenom, in le zahrbni obrekljivec in hlaavec ter

brezvestneč se skriva pod izmišljenim imenom. — Vasa Langenholz, R. F. D. No. 2, box 99, W. Newton, Pa.

LISTNICA VREDNOSTI.

A. H. Ringo, Kans. — Driava Kansas spada v področje konsulatov v San Francisco, katerega naslov pa ne vemo, ker ga nam ni sporočil.

Ameriške vesti.

JUNAKI NA INDUSTRIJSKEM BOJIŠČU.

Chicago, Ill. — Časniki prav radi zapojejo slavo junakom, ki so se odlikovali na bojišču, le radokodaj pa poročajo o junakih činih, ki se dogajajo vsaki dan v industriji in pri katerih pokazajo delavci izreden pogum.

V podjetju plinske družbe se je odigral dogodek, ki govori jasno kot beli dan, da v delavcih bijejo plemenita srca. V nekem oddelku se je pokvarila zaklopka in umakal je plin. Edward Chapman, mlad kmetič inženir, dandavno zavedajoč se, kakšna nevarnost preči nanj, je pogumno odšel v sobo, da pronaide, kaj se je pravzaprav zgodilo. Fred Nisley, predelavec, je opazil, da je inženir omadel. Poklical je na pomoč in planil je v sobo. Plin je tudi njega omagal. Pristela sta delavca Eugen Bortney in Frank Cohen. Videla sta, kaj se je zgodilo. Odkrila sta v sobi in pri velikih iz nje najprvo predelavca, kakor sta šla po inženirja. Prvi pokušne se njima ni obnesel. Čakati sta morala pet minut, da sta se našla svežega zraka. Drugi sta privlekla inženirja do praga. Šla sta tretjič ponj in potegnula sta ga čez prag. Zdaj so se le zaprti glavno zaklopko, da ni umakal več plin v sobo in obenem so nastavili pulmotorje na trave, kajti pri tretjem pokušu sta se onesvestila tudi delavca, ko sta privlekla inženirja na prsto. Delavca in predelavca so obudili v življenje, pri inženirju so pa bili vsi pokušni zastoj.

Če bi prišli do vedeti, da se podaja v mišlino nevarnost, ko prestopijo sobni prag, ali niti eden ni čimknil, ko je videl, da njegovega tovariša ogroža smrt.

OTROK V TEMNI OČETA.

Pittsburgh, Pa. — Prohibicijski agent je areal 3-letno Bernice in jo vprašal: "Kaj pa dela tvoj oče?"

"Bombonke," je navno odgovoril otrok, "toda ne da mi jih nikdar. Očeta boste našli v prostoru za obloko."

Po tem odgovoru so bili prohibicijski agenti v stanovanje Thomas Hartmanna in našli so mesto bombonkov čutara polne kengja. Seveda so očeta aretirali in obtožili, da prodaja kengje.

TERORISTI SO PRAVILNI V MESTU.

Tampa, Fla. — Razpiti "Masonski kmeti" je došel v mesto, da ustrahuje tobačne delavce, katere so himilitatored prišli v stavko, ker niso hoteli priznati delavske organizacije. Ta komite je na stavko glasn, kajti izvršil je nasilje proti delavcem v prejšnjih stavkah.

Ločeno velebitniško časopisje podpiruje te teroriste in širva odprto, da naj komite pove odborikom organizacije tobačnih delavcev, da nemudoma zapuste mesto. Če bi delavci na pr. priporočili, da naj podjetniki zapuste mesto, tedaj bi velebitniško časopisje povsili židovskih državah hitro zakrilo, da se mora delavskemu terorizmu napraviti konec. Tako pa velebitniško časopisje moči, ko se kufija na najnevarnejši način proti organiziranim delavcem. To muškanje pa tudi govori jasno kot beli dan, kje je treba iskati prave teroriste.

Nevarnost teh teroristov pa se ni končala, ampak vleče nevarnost je v tem, da je skupina biznismenov povzela Sol Southeinerja, zastopnika organizacije "International Cigar Makers' Union" predse in mu zagrozila, da bo on odgovoren za vsak izgred, ki je v zvezi s stavko. Se ni dolgo, ko se bili stavkarji aretirani zaradi nesposobnega obnašanja. K ohranjeni se seveda prišli biznismeni in stavkarji so bili oproščeni na sodišču.

O teh dogodkih pride prav v ameriško javnost, ker velebitno časopisje ne poroča o delavski stavki pa se ni tako širilo, da bi lahko seznanili ameriško javnost z nasiljem, ki trpe tobačni delavci, ker se ne je pohleven vrniti v staro nost.

BARBOSA SO NASLI LIN NEGA.

Parya, Eilat. — Obesnega hrasta so našli prihitnega zasledila dnevna. Njegovo telo bilo preloščano od krogi. Morski črnovec Coleman Br je bil aretiran na obtožbo, da umoril nekoga 14-letnega zalega dekleta. Serif pravi, da je linčel zamorci.

PROJEKTI JE 430 VLADI VARNOSTNI TADI.

Washington, D. C. — Vladi predložila 4. decembra 430 projektov tadi za 929,519, 39

NOVE SPREMEMBE K U STAVI.

Washington, D. C. — Sen. Ashurst iz Arizone je izdelal novi amendment, po katerem vsaki predsednik tretji potek v januarju mesto 4. mandati kongresnikov postar pravopelni na prvi ponedeljek januarja, na drugi ponedeljek januarja pa prične zbor kongresa.

MODERNA PREMOGA.

Washington, D. C. — Letos predložili v svojih osmih mesecih 408,904,000 ton premoga, 408,904,000 ton lesu. Le malo imajo primanjlovanje premoga, v katerega so bili po izjavi pred svetnim odsek zapleteni celo vladi uradniki in to je bil vzrok, zakaj je pomek lagini s trga. Ljudstvo je moralo nanj plačevati prave visoke cene.

MLADENKI PROFITARJI V TAVNIH SPOVORANJU.

Chicago, Ill. — Tovarnarji so delavce izvede, velebitno časopisje kriči, da padajo visoke cene, zastopniki velebitniških družb so se pa vrteli na tavnem spovoranju v hotel La Salle z nametom, da ne najo cen.

Ko je Russell J. Poole, tajnik občinskega sveta za preiskanje državnih, izvedel, da so zastopniki mlekarških družb na tavnem spovoranju v hotel La Salle naravnost v hotel. Vrtarju je izvedel, kje se zborujejo vidi, a ko je prišel do vrata je kmalu preprečil, da ne vstopijo. Tam je stal mr. William J. Kittie, zastopnik neke mlekarne družbe, kot straha. Poole je Poole, če ga pustijo v hotel, da bodo njegovi tovaris glasovali, da se opet postavi iz nje. Poole je spomnil, da na ta način ne bo do svojega cilja, čeprav je žil, da je zelo zainteresiran, kajti kot zastopnik treh milijonov ljudi in vprašal je, kaj namerava napraviti s čehami, če se čena znižajo.

Kittie mu je hitro odgovoril, da na anjanje cen se misli in ker farmar ne prejme toliko mleka, kot ga mene proizvede Poole je se našel. Rekel je, da sta hantlo mleka plačuje in naj državnega pana, ki je v kontrolo zbiranjih mlekarških družb, nekoliko nižje kot po delavci. V tem zborniški družba dva delavca šestdeset centov. Vse to nam kaže, da slabo, če zavolj kake in zagovorniki Kittie, Poole je odšel. Priznava je, da je dejal, da se je bilo nameravati toliko mleka proizvesti kot zdaj in da so nameravali mlekarne, v katerih končajo sirajo mleko, izprte. Cena mleka bi morala pasti, a mlekarke družbe so sklenile, da koncemu ostanejo še nadalje molzna krava, ki dobro mleka, ker ne brejstati, ki jo mlajo.

DRŽAVNA KONVENJA JE OBSEDA POKRANJE MINERALNEGA ZAKONA.

St. Paul, Minn. — Državna konvenja je odredila, da se končati minimalna tedenska meda prvi dan od enajst na dvajset dolarjev. Ta odlok komiteje govori menda dosti jasno, da cene se ne padajo.

**WILSON JE HOTEL IMETI
MITEGA VOLKA IN CELO
KOZO.**

Philadelphia, Pa. — Izak Bowman, predsednik Ameriškega geografskega društva, ki je bil eden glavnih svetovalcev v ameriški mirovni komisiji v Parizu, je dejal tukaj v nekem svojem govoru, da je imel Wilson velike sitnosti z evropskimi diplomati v Parizu. Bowman je povedal, kako se je Wilson enkrat potolžil pred njim, da mu je Clemenceau zabrujal, da je on (Wilson) pronesel Wilson je dejal: "Francosi hoče imeti levi breg Rena in kotlino Saar. Rekli sem Clemenceauju, da se ne strinjam z njimi. Ne vem, kaj se še sploh anidem z njimi; faktično ne vem, da li se bo mirna konferenca nadaljevala. Clemenceau mi je očital, da sem pro-German in je zapustil sobo. Zdaj bi želel, da mi pomagate, kako se naj reši ta problem. Rad bi videl, da se ne zgodi Nem-

cem krivica, a obenem bi rad ustregel Clemenceauju, to je Franciji."

SRECA V NESRECI.

Logansport, Ind. — Po vsem severnem delu mesta je nastala egiptovska tema, ko se je Edward Barney zaletel s tako silo v brzjavni drog za električno razsvetljavo, da ga je preletel na dveje in se je ves sprednji del avtomobila razbil. Kljub silnemu sunku je pa Barnett ostal nepoškodovan.

**STAVKOKAZI POSTAJAJO
PREDETI.**

Oklahoma City, Okla. — John H. Shirk, predstojnik divizije za odprto delavnico trgovske zbornice, je v imenu nekega stavkokaza vložil tožbo za enajst tisoč dolarjev odškodnine proti zupa-

**URADA PITTSBURŠKE KO-
OPERATIVNE ZADRUGE.**

Uradno namasilo.

Glasom pravi Pittsburske Kooperativne Zdruge bi se morala vrstiti glavna letna seja prvo soboto v januarju. Ker pa pada na prvo soboto v januarju 1921 Novo leto, se bo vršila glavna letna seja delničarjev naše zadruge drugo soboto v januarju, to je dne 8. januarja ob sedmi uri zvečer v Slovenskem Domu, na 57. etžu.

Vsa delničarja se mora udeležiti, to je njegova dolžnost. Na tej seji bode odbor poročal o dosežkih poslovanja, o stanju korporacije in pa o vsem drugem, kar bode potrebno predložiti glavni letni seji. Izvoliti bo treba obenem nov izvrševalni odbor, štiri direktorje in dva računarska nadzornika. Priidite torej vsi.

Želeč vsem našim delničarjem in odjemalcem veselje in srečo Novo leto, se beležim s spoštovanjem
Anton Zbanič,
tajnik.

PROENJA

Rada bi izvedela, kje se nahaja moj brat FRANK UHAN, podmače Pogodajev iz Dolenjih Ponikev, fara Trebnje na Dolenjskem. V Ameriki biva že nad 18 let in zadnji čas se je nahajal ne dje v Eveleth, Minn. Kje je sedaj, mi ni znano. Cenjene rojake u ljudno prosim, da ako je komu kaj znano o njem, naj mi to naznani, za kar se njim že vnaprej zahvalim. Ako bo pa sam štal ta oglaš, naj se nemudoma prijavi svoji sestri Mary Uhan, sedaj omočena Mary Tomažin, 5700 Bonns Ave., Cleveland, Ohio.

FAEME NA PRODAJ.

Lastujem več tisoč akrov zemlje, ki je vsa v ravlini, večinoma je izsekana gozd, deloma je čisto. Zemlja je najfinije vrste Mississippi Delta, brez vsakih povodni, Corning, le 8 milj od mesta Corning, le 8 milj po mestom Naylor, Mo. Prodal sem 5000 akrov in več in sicer tudi na lahka odplačila. Imam nekaj kmetij na prodaj tudi v okolici Naylor, Mo., kjer so naseljeni Slovenci že zadnjih 12 let, tu so izvrstne kmetije za mlekarstvo in vinogradi, itd. Pišite, kaj bi vi radi imeli. Moj naslov je: Frank Gram, P. O. Naylor, Mo. (Adv.)

**GRAMOFONI NA ROG
\$45.00**

ki so najljubši, Slovencem in Hrvatim najprijetnejši. Narodili so 31. decembra 1920 dan tudi tisti najljubši glas matere. Te vrste gramofone morate imeti pri meni naročiti. V katalogu imate tudi gramofone brez rogov in cena je različna od \$25.00 do \$250.00, nadalje imam stenske ure "KUKAVICE", ki stanejo od \$25.00 do \$50.00, 14 karatne, slate lepne ure od \$35.00 do \$250.00, podobne ure od \$35.00 do \$50.00, padalje 14 k, in svetovna zlatna delana verigila in pravnice, medaljone; stanejo od \$5.00 do \$100.00. Imam tudi raznovrstne druge stalne in zalogi, ter slatke peresa za pisalno in. Vsekar naročilo pošljem na deset dnevnih poštovalnic; ako vam ni všeč, se vam denar vrne ali pa blago premenja. 8 tem si lahko prihranite od 25% do 50%, kar imam le male stroške, kar stanejem na delali, sem v svari s tovarstvom in ker ne pošiljam nobenih cenikov, kateri so zelo dragi. Imam tudi najboljšo King's britve od \$5.00 do \$7.50 in se pošilja na 30-dnevno poštovalnico. — V obilo naročil se vam priporoča valjati: **WILLIAM FRANK**
David W. Va.

uu J. C. Walterju, pet policajem in Bill Powellu, poslovnemu odborniku strokovne organizacije temarskih delavcev, ker so bili stavkokazi aretirani zaradi vageboudaše. Shirk pravi, da vložil tožbo še za druge stavkokaze ako prva konča z uspehom za stavkokaze.

**KAKO SVETA JE POGODBA
BIZNISKIM INTERESOM.**

New York, N. Y. — Guaranty Trust kompanija izjavlja, da so družbe, ki se pečejo z uvozom tolikokrat prelomile pogodbe, da znajo ameriški trgovci izgubiti dobro ime na svetovnem trgu.

VZNEMIRJAJOČI KAŠELJ

Hripavost, segačenje v grlu in mnogo in različnih bolesi vsled prehlada in vnetja bronhialnih cevi, je treba takoj zaustaviti, da se izogne resnim sitnostim in komplikacijam.

Severov Balzam Proti Kašlju

(preje Severov balzam za pljuča)

bo, če ga takoj vzamete, prepreči slabe posledice prehlada, pomaga kašlju, ublaži vnetje in odvrni mnogo trpljenja. Prijeten za zavitek bolesi za otroke ali odrasle. Imajte ga pri roki v vsaki omari za zdravila, pripravljenega za prihajajoče zimске mesce. Po vseh lekarnah.

V dvojnih merah: 25c in 50c.

Severov novi slovenski Almanah za 1921 je izšel.

Dobite letis naloge novega Almanaha od svojega lekarja. Zastonj, samo vplačate zanj. Če ga ne dobite v vašem okraju, pišite na nas direktno in pošljite za 2c pošt. znamko.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS IOWA

CUNARD ANCHOR LINE

PARNIK "CALABRIA"
odplove dne 28. decembra
v Dubrovnik in Trst.
Cena tretjina razrudi 50:
Dubrovnik \$135.00 — Trst \$175.00
in \$5.00 vojnega davka.

PARNIK "CARONIA"
30.000 tonelat.
v Napulj, Trst mimo Napulja.
odplove dne 15. januarja 1921
Cena tretjina razrudi je \$104.50
in \$5.00 vojnega davka.
Ogleda se pri bližnjem Cunard agentu.

Za božične praznike.

Božični prazniki se bližajo. V tem času bote ali ne bote bolj pogosto misliti na svoje ljube očlane ostanke.

FOTOVANJE V STARI KRAJ. Ako ste namenjeni potovati v stari kraj in obhajati praznike v kraju svojih dragih, potem je sedaj čas, da se odločite za odhod in si pridržite parnik in drugo. Za to staloj Vam naše trdimo naši točno in polno potrošilo. Najboljše prihodnosti na razpolago so:

PARNIKI ZA TRST: 10. nov. Pannonia, — 15. nov. Belvedere, — 3. dec. Argentinia in 30. dec. President Wilson. Če se viš parniki, ki gredo direktno na Trst (Ako pa hočete iti na Genova in potem s vlakom na Trst, — kar Vam naše firme neodkritno ponujajo, — Vam pa tudi ni lahko postopoma.) Pišite pa vami rad.
PARNIKI NA HAVRE IN OBERHURD: 11. nov. Imperator, — 12. nov. La Lorraine, — 20. nov. La Touraine, — 22. nov. Aquitania, — 23. nov. Caribia, — 27. nov. La Savoie, — 1. dec. La France, — 4. dec. Rochambeau, — 9. dec. Imperator, — 9. dec. Sakonien, — 11. dec. La Lorraine, — 14. dec. Aquitania.

IZ STAREGA KRAJA je še prišlo na stotine potnikov — bratov, sester, vseh vaših, najverjetne prijateljev in, na katere je naše vrste napravila potniške listine in jim poslala, odzema potniške karte. Stročila zahvalna pisma prilaže, da naše trdimo stori za potniške listine, kot smo se spili da stori. — Mnogi rojaki kupijo v svetem kraju karte na svoje rodnike, a ko leti pridejo v New York in imajo tistovrsto na Ellis Islandu, pa nas prosijo za pomoč. Treba je, da na to vnaprej mislite in si tako pripravite nepotrebne sitnosti in stroške. Ako ste torej namenjeni dobiti kako osebo iz starega kraja, potem je Vam in Vašemu potniku v korist, da naši trdimo povratno komadovno pošto.

POŠILJANJE DENARJA. Če od nekdanj pošiljate ameriški rojaki svojemu v stari kraj dolžnik darila na praznike, v tem veliki stvari pa bode to stori sedaj, ko je v starem kraju potreba toliko večja. Tudi v tem slučaju Vam naše trdimo naši na razpolago. Naše cene so vedno med najnižjimi in tudi v točnosti na mostje naše trdimo med najnižjimi.

Se nadaljina pojamila pišite na:
ZEO KAKRAJEK,
70—8th Ave., New York City, N. Y.

**Promislite dobro, komu boste izročili denar
za posojilov v stari kraj ali pa za vašo ličko.**

Sedaj živimo v času negotovosti in zlorabe, vsak skuša postati hitro bogat, se gredo na svojega bližnjega. Razni agentje in zakotni bankirji razkazuje povode, kakor gobe po dežju.

V takem času se stavijo v denarnem prometu neprilakovane zapreke starih ljudem in pramožnim trdkam; kako bo pa malim neiskusnim začetnikom mogoče izpolniti svoje neutemeljene obljube, je vilika vprašanje.

Naše denarne posiljavitve se sedanj čas po novi svez in na novi način primerno sedanjim razmerah v Evropi dovolj hitro in zanesljivo izplačujejo.

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Money Order, ali po New York Bank Draft.

TVRDKA FRANK SAKSER,
82 Cortlandt St.
New York, N. Y.

Slovenska Narodna Podporna Jednota
Ustanovljena 9. aprila 1904.
Inkorp. 17. junija 1917 v državi Illinois.
GLAVNI STAN: 2657-59 SO. LAWDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.

Izvrševalni odbor.
UPRAVNI ODESK.
Predsednik Vincent Calihar, podpredsednik Anton Hrac, Box 140, Cannelburg, Pa. št. tajnik Math Turk, tajnik bolniškega oddelka Paul Berger, sodni št. ključnik Frank S. Tvecher, upravitelj glasila Filip Golina.
FOROTNI ODESK.
John Underwood, predsednik, 408 Hay St., Springfield, Ill., Martin Zelenikar, 200 7th, Barberton, Ohio, Jos. Radick, Box 432, Smithton, Pa., Frank Sumrah, 5800 Prosser Ave., Cleveland, Ohio, John Eronen, 1948 First St., La Salle, Ill.
BOLNIŠKI ODESK.
OSREDNJE OKROŽJE: Paul Berger, predsednik, 2657-59 S. Lawdale Ave., Chicago, Ill. VZHODNO OKROŽJE: Rudolf Pisterick, Box 436, Bridgeville, Pa., Anton Radick, Box 73, Wick Haven, Pa.
ZAPADNO OKROŽJE: Anton Sulzer, Box 104, Genoa, Kans., za jugozapad, Lee Kuhar, Box 245, Gilbert, Minn., za severozapad.

Nadzorni odbor.
Matt Petrovič, predsednik, 18817 Waterline Rd., Collinwood, Ohio, Jakob Ambrožič, 418 Pierce St., Eveleth, Minn.

Tiskovni odbor.
Vincent Calihar, John Underwood in Matt Petrovič.

Zdržitveni odbor.
Predsednik: Frank Alin, 2124 So. Crawford Ave., Chicago, Ill. John Trudi, Box 181, Lawrence, Pa. Josko Oves, 244 Engelwood, Detroit, Mich. Jos. Bink, 1107 E. 63. St., Cleveland, Ohio. Mary Udevit, 1844 So. Racine Ave., Chicago, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK: Dr. F. J. Kern, 4202 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio. ODGOVORNI UREDNIK "PROSVETE": Jos. Zvernik.

POZOR! — Korrespondence s gl. odborom, ki deluje v glavnem uradu, se vrši takole: VSA PISMA, ki so namenjena na pošto gl. predsednika se naslovi: Predsedništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

VSE NADSEVE BOLNIŠKE PODPORE SE NASLOVI: Bolniška uprava S. N. P. J., 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

DENARNE POSILJATVE IN STVARI, ki se tičejo gl. izvrševalnega odbora in jednote vsebujejo naslov: Tajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

VSE NADSEVE V ZVEZI Z BOLNIŠKIM POSILJE SE pošilja na naslov: Blagajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Vse prihodnje plače poslovanja v gl. izvrševalnem odboru se naj pošilja M. Petroviču, predsedniku nadzornega odbora, čigar naslov je zgoraj.

Vsi prihodnji na št. poradni odesk se naj pošilja na naslov: John Underwood, 408 Hay Street, Springfield, Ill.

Vse prihodnje prot. vrednosti glasila se naj pošilja na naslov: Predsedništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Vsi dopisi in drugi spisi, ki so namenjeni, upravi, naročila in spili vse, kar je v svari s glavnim jednom, naj se pošilja na naslov: "Prosveta", 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

KAKO SE UČITI ANGLEŠKO.
Vzemite v roke angleško knjigo ali časopis, beležnico (note book) in Angleško-slovenski besednjak, ki ga je sestavil dr. Kern. Vsako poznano besedo posilite v besednjaku, kako se izgovori in kaj pomeni; zaplajte nemane besede v beležnico in jih večkrat ponovite. V par mesecih boste imeli lep naklad angleških besed, katerih bi ne dali za sto tisoč dolarjev. Jevenski in slamski večeri so kot nalašč za učenje. Vsa slovenska hiša bi morala imeti ta besednjak. Naročite ga na sledeči naslov:
Dr. F. J. KERN,
4202 St. Clair Ave.,
Cleveland, Ohio.
Cena besednjaku je \$5 s poštno vred. Istotam lahko naročite se \$1.25 Zermanove pesmi, ki vam bodo ugajale.

SREČEN BOŽIČ TELEGRAM DENAR
Za malo svoto \$2.50 morete poslati denar v domovino brezjavnim potom. To je edini način, da pošljete darilo vaši družini in prijateljem še pred božičem. Na ta način jih bode razveselili in jim vzbudili prijetne misli na vas, pri onih ki pričakujejo vaše pomoči. Potrudite se, da jim napravite res srečno in veselo božične praznike.
EMIL KISS, Bankir 181 SECOND AVE., NEW YORK, N. Y.

Ali ste izvršili svojo dolžnost?

Ali ste še kaj pomagali vašim trpečim sorodnikom v domovini? Ako ste, tedaj nikar ne pozabite jim še nadalje kaj poslati.

Ne pozabite,

da pri nas ni bil še nihče prevaran. Naša postrežba je vedno med najboljšimi. Pri pošiljanju vašega denarja se vedno poslužite naše trdke. Vam gotovo ne bode nikdar žal, ker naše cene so najnižje in izplačamo v domovini v najkrajšem času, kar vam tudi dokažemo s potrdilnim podpisom prejemnika.

Prejemamo denar tudi na hranilne vloge in plačamo po 4% obresti.

Prejemamo denar tudi na hranilne vloge. Našim potnikom preskrbimo vse potrebne listine (pose) za potovanje in uredimo vse BREZPLACNO.

Vam preskrbimo svojce iz starega kraja hitro in gotovo, ter opravljamo vse javne posele in notarska dela.

Za vsako potlebo pridite osebno ali pa pišite na:

NEMETH STATE BANK,
IVAN NEMETH, predsednik.
10 E. 22nd Str. NEW YORK, N. Y. 1597 Second Ave.

Inozemstvo.

Grčki ministarski predsednik je resigniral.

Atene, 26. dec. — Grčki ministarski predsednik Rallis je podao ostavku vladu zbog nezgode, ko je anglijski admiral Kelly, načelnik tukašnje britanske navalne misije, odklonio odlaganje visoke stopnje, katerega mu je ponudil grčki kralj.

Angleški parlament odgođen.

London, 24. dec. — Angleški parlament je bil včeraj zaključen za letošnje leto. Kralj je imel običajni zaključni govor, v katerem je dejal med drugim, da mu je zelo žal, da se "pošleca njegovih podanikov na Irskem" punta proti kroni in skuša odtrgati Irsko od britanskega cesarstva. Kralj je v svojem govoru omenil Grke, Rusje in druge mednarodne probleme. Pred zaključkom parlamenta je kralj podpisal zakon za samoupravo Irske (home rule), ki je bil sprejet zadnje dni.

Levičarski socialisti v Nemčiji proti stavki.

Berlin, 25. dec. — Sedemdeset odstotkov nemških železničarjev je odglasovalo za generalno stavko, ki ima priti 27. decembra, toda voditelji levega krila socialistične stranke apelirajo na železničarje, da naj odlože stavko za pozneje, ko bodo razmere ugodnejše. Komunisti so tudi prekleli stavko v centralni Nemčiji. To je prvi v zgodovini delavskega gibanja v Nemčiji, da so radikalni socialisti proti stavki, ker vidijo, da je reakcija dobro oborožena in da čas za revolucijo še ni tukaj.

Papež napadel Y. M. C. A.

Rim, 24. dec. — Sveta stolica katoliške cerkve je izdala dekret škofom, ki se opozarjajo na "neko organizacijo, ki se sicer ponaša z absolutno svobodo v verskih rečeh, kljub temu pa goji mlačnost in odpadanje od katoliške cerkve med svojimi pristani." V dekretu je direktno povedano, da ta organizacija je Young Men's Christian Association (Mladinska krščanska

družba) v Ameriki. Dalje pravi papež, da ta organizacija "korumpira vero mladine".

Papež je tudi sporočil katoličanom v gornji Šleziji, da morajo biti absolutno nevtiralni v prihajajočem plebiscitu. To velja za katoliške Nemce in katoliške Poljake.

Ostanki prazgodovinskega človeka, starega 80.000 let, najdeni na Moravskem.

Dunaj, 24. dec. — Iz Beza poročajo, da so arheologi odkrili veliko votlino pri Preravi na Moravskem, v kateri je bil prazgodovinski človek pred 80.000 leti, to je enkrat med tretjo in četrto ledeno dobo. V votlini so našli dvajset človeških kostnjakov, veliko množino kamnitega orodja in kosti najmanj tisoč mamotov (velikih slonov, ki so živeli v tisti ledeni dobi).

Nunski kloster na Irskem je bil arzenal.

Dublin, 25. dec. — Angleški vojniki so vlomili v samostan karmeličank v Dublinu. Med vlomom so padli strel iz bližnjih hiš in eden častnik je bil ranjen. Vojaki so našli v klostru zalogo revolverjev, ročnih granat in streliva.

Blizo Fermoya v okraju Cork so Angleži vplenili v nekem skrivajšču 39 pušk, pet revolverjev, 12 bomb in 2200 strelnih nabojev.

Ponarejevalci ameriških potnih listov v Berlinu.

Brusel, Belgija, 26. dec. — Belgijski uradni krogi v Berlina so prejeli informacije o organizaciji Poljakov, ki je s pomočjo Nemcev ponaredila potne liste s podpis belgijskih in ameriških konzulov. Nemška policija je aretirala ponarejevalce. Natimljenih je bilo 400 potnih listov in prodajali so jih po 1500 mark.

Visok davek na opojne pijače v Holandiji.

Haag, Holandija, 26. dec. — Prohibicionisti v nizozemskem parlamentu so uspeli z zakonom, ki z Noyim letom povisa davek na opojne pijače za sto do 150 odstotkov.

REČANI STRADAJO IN BEŽE IZ MESTA.

(Nadaljevanje s 1. strani.)
streljenjem mesta, ako italijanske regularne čete proderejo skozi njegove fronte in pridejo na Reko.

D'Annunzijske baterije so streljale na italijanskega rušileca "Zeffiro", ki se je približal otoku Krku v petek zjutraj. Vse vezi med Reko in zunanjim svetom so pretrgane od kar je general Cavaglia velel prerezati telegrafike in telefonske žice. D'Annunzio se je pa poslužil brezžičnega brzojava in poslal apel na italijanske vojske in pomorščake, ki ga oblegajo, da naj stopijo na njegovo stran. D'Annunzijski častniki upajo, da se Italijani v redni armadi ne bodo hoteli bojevati, če jim general Cavaglia ukaže napasti Reko.

Rim, 25. dec. — "Tribuna" javlja, da so d'Annunzijski legijonarji prvi streljali na italijansko bojno ladjo pred otokom Krkom, dasiravno je reški poglavar vedno naglašal, da se "ne sme preliti bratska kri." Dalje so reški legijonarji vrgli bombo na karabiniere in ubili enega moža, dva pa ranili.

Ministarski predsednik je izjavil v zbornici, da vlada ne bo dovolila strankam, da bi v imenu patriotizma prednašale vprašanja, ki razburjajo javni mir.

NEMŠKI MONARHISTI BI UDA RIL PO RUSIJI.

(Nadaljevanje s 1. strani.)
nemški minister zunanjih zadev) in grof Černin (bivši avstro-ogrski minister za zunanje stvari) izsilili brestitovsko mirovno pogodbo v nadi, da je vojne z Rusijo konec in da lahko vržemo vse naše čete z vzhodne na zapadno fronto. Mislili smo, da boljševiki se ne bodo obdržali tri tedne, ali zmotili smo se. Predno smo se zavedli položaja, je bila naša armada v Rusiji prežeta z boljševizmom in nesposobna za bojevanje. Ko smo spoznali nevarnost, je bilo že prepozno."

Tako Hoffmann — kljub temu pa še blebeče o novi ofenzivi proti Rusiji.

Josip Kostanjeveci
NA SOLNČNIH TLEH.
POVEST.

(Nadaljevanje).

"Nekaj posebno lepoga vas je moralo obleteti, da tako žarite," je dejal Demirose in mu stisnil roko.

"Res, pravkar sem gospodu šefu voščil dobro jutro," je odgovoril Podlipnik ironično. Demirose ga je zvedavo pogledal od strani. A vprašal je samo nakratko.

"Kedaj se zopet kaj videva?"
"Zvečer v kavarni, ako hočete."
"Prav."

Komaj se je Podlipnik ločil od prijatelja, že je opazil od nasprotni strani Burlatičevega kočijaža, ki je privozil prav pred vhod.

"Kam pa tako zgodaj, Peter?"
"K parobrodu v Dalmacijo."

Takoj nato sta s hišno prinesla na voz nekaj kovčegov. Še nekoliko hipov in v voz je skočila tudi Elza, tesno zavita v svoj šal, da se ni mogel razločiti obraz.

Podlipnik se je vstopil k vratom prodajalne. Ko je voz švignil mimo, se je v njem sklonila Elza in mahnila z roko v pozdrav.

Kaj se je zgodilo Čemu ta nenavadni odhod? Neka slutnja ga je obšla, ugani, da ga je on zakrivil. Prejčajo njegovo zaščitništvo je hipoma izginito in temen oblak je legel na njegovo čelo.

S stisnjenimi ramami in z rokami v hlačnih žepih je drobil Perko nekega popoldne proti staremu mestu. Čudna mešanica je bila čitati na njegovem obrazu: izredno dobra volja in hkrati nenavadna zamišljenost. Žvižgal je predse skozi skrbine svojih zob, smehljal se, kimal z glavo, ustavljaj se in pohiteval. Njegove zvitke oči so pripovedovale poglavja iz pravkar minolih dni njegovega življenja.

Bil je za spoznanje čedneje oblečen kakor v prejšnjih dneh in obrit, tudi čevlji so kazali modernjšo obliko. Na nekem oglu je stopil v žganjarno in naglo izpil par čaše zelenega in grenkega.

Preroma je par ozkih ulic in stopil v neki zagati v eno izmed onih hiš, ki rijejo druga v drugo s svojimi vezami, z okni in s strehami. Po začudenih in polzkih kamenitih stopnjicah je stopal v prvo nadstropje in pozvonil na nizkih durih trikrat zaporedoma. Odprle so se samobesni in Perko jih je za seboj zopet skrbno zapahnil. Skozi temo se je nato tiplal dalje po nekaknem mostovžu in se priključil do konca. Tu je potikal samo enkrat in z enim samim prstom ter takoj vstopil. Bil je v velik, elegantno opremljeni sobi s težkimi preprogami po tleh in z modernimi zastori ob oknih. Hkrati so se odprle duri so-

sednje sohe in k Perku je stopila ženska v domači ohlapni obleki z visoko frizuro. Bila je srednje starosti. Njen obraz je kazal sledove nekdanje lepote, a leta so zaštetala vanj različne dobe burnega življenja in užitih strasti. A Perko je vendar gledal vanj kakor v solnce in neizrečeno se je skrčil ob pogledu iz njenih črnih, še vedno žgočih oči. Popolnoma je bil v njeni oblasti. Podala mu je roko, a on jo je potegnil in prižl k sobi ter naslonil glavo na njeno ramo.

"Ne bodi sentimentalen, Perko", je dejala ona ter ga pogladila po zmehčenih oviselih laseh. "Pripoveduj rajši, kaj si prinesel dobrega."

Sedla sta na divan z roko v roki.

"Si prinesel denar?" je vprašala nato nenadoma.

"Vedno najprej govorim o tebi, Lucija," ji je očital rahlo in se stisnil bliže nje. "Denar, denar! A jaz potrebujem ljubezni, Lucija, ljubezni!"

"Norček, kaj naj bo ljubezen brez denarja?"

"Ti me ne ljubiš, Lucija!" je viknil otožno.

"Kaj se to pravi, ne ljubiš! Ali ti nisem dokazala že tisočkrat, da je moja ljubezen neseljena in globoka! Do tebe, do koga neki? Ali naj ljubim Burlatičja, tega debeluh? Snoč je bil tukaj, pa zopet brez uspeha, kakor vedno do zdaj."

Gledal jo je od strani in pomežiknil.

"Ali naj ti še enkrat verujem?"

Zgenila je nejevoljno z ramami.

"Ako nočeš, pusti. Ponužaj mi je udobnejše stanovanje, preselim naj se na Corso, da ga ne bodo videle te ulice. Pa sem mu odločno odbila, ker ljubim tebe, prijatelj. Razumeš?"

"Odkedaj te zalezuje, Lucija?" je vprašal Perko ponižno, a pri tem so njegove oči gorele čudno in sovražno.

"To dobro veš. Odkar smo se spoznali v Veneciji. Lep večer je bil tistokrat, pokale so šampanke in zaprti sobi in nekoliko mesecev smo bili mlajši tačas," je vzdihnila natvno. "Kako to hitro teče, meseci so leta in preden se zavedemo iz pijanosti, smo stari."

"Nisem te vprašal tega," je dejal nevoljno. "Kolikokrat je bil potem tukaj, Lucija?"

Zasmejala se je in se obrnila od njega.

"Kako si zabij, Perko. Nisem pri izpovedi."

Vstala je in stopila pred ogledalo. Frizura je bila zdrknula na vrat. Po pristih je pristopil Perko in jo prijel okoli pasu.

"Ne zameri, Lucija! Meša se mi, ljubosumnost pač ne izbistri pameti. Denar sem prinesel. Nasmejala se mu je hipoma od strani in iztegnila roko.

"Daj sem, potem govoriva dalje!"

Perko je vzdihnil in segel v nedrje. Potožil je dva stotaka v njeno roko ter dejal:

"Zadnji so za dolgo, Lucija. Pojutrnjem je moj pošel dovršen, volitve bodo končane. Še krokanje potem in malo pijanosti, a nato maček, velik in dolg, štiridesetdanski post, Lucija."

(Dalje prihodnjik.)

ZA \$1.00 DOBITE \$10.00

ZA \$88.00 PREKO PRSTA V DOMOVINO!

W. U.
PAROBRODNE LISTKE
KNJIGE ULOŽAKA
PRVE HRVATSKE ŠTEDIONICE
IZ ZAGREBA

KNJIGA STRANA
—265— 342—
Ime uložitelja:

daje. Preskrbi potnike z vsem, in jamstvo
Anton F. Pavlak
612 4th Ave. S. Portland, Ore.

PAROBRODNE LISTKE IZ HALIFAXA (CANADE) V DOMOVINO.

Ne zamudite te zlate prilike, pomagajte sebi in svojem v domovini!

TU SO FAKTA,

kako je naš hrvatski bankir

HENRY C. ZARO

v teku 18 dni dostavi denar na hranilno vlogo v Prvo Hrvatsko Štedionico. Vsoto 100.000 kron katere je poslal naš rojak Franjo F. Pavlak naloži je na hranilno vlogo sproti davanjem našega hrvatskega bankirja Henry C. Zaro, katerega mu prinese na vsak vloženi dolar za kratko dobo na vsa dolar po \$10.00. Naša Jugoslavija je postala močna evropska in ona je sedaj edina država, ki ima vojne denarja.

Božič je pred vrati.

Razveselite svoje v domovini, pomagajte jim da bodo imeli tudi oni vsaj malo pečenke na svoji mizi za božične praznike, da si preskrbe nove in gorke obleke, obuvata in drugo, česar potrebujejo, torej pošljite jim kak tisoč kron, katere so sedaj po tako nizki ceni,

Za \$8 dobite 1000 Jug. kron, ako pošljete denar preko našega bankirja Henry C. Zaro in on vam da jamstvo, da denar gotovo pride v roke prejemniku in pošlje vam potrdilo tamkajšnje pošte z originalnim podpisom na potrdilu.

Potrudite se hitro in ne odlašajte, ker krona se prične iti zopet kvikavo svojo ceno, torej čimdelj čakate temveč je vaša škoda.

Pošljite denar takoj in vsolej preko našega hrvatskega od države pooblaščenega bankirja

HENRY C. ZARO,

39 Cooper Square, New York, N. Y.

TEKOM TREH TEDNOV

se izplačujejo denarne pošiljatve v stari domovini poslane po

SLAVONIC IMMIGRANT BANK,

ki je pod neposredno kontrolo bančnega ministrtva države New York.

Kdor z našim posredovanjem pošlje denar svojem v staro domovino ga izplačamo naslovniku v teku treh tednov. Po nam poslani denar se izplačuje v nakazanem znesku brez kakšnega odbitka za kakršneoli stroške. Obstoje sicer Banke ki računajo stroške za pošiljanje pošiljalec in prejemniku, a mi ne računamo nobenih stroškov za to. Cene, ki Vam jih nudimo v jugoslovanskih kronah ali dinarjih izplačujemo v celoti in ne računamo za to nobenih stroškov.

Naša Banka je Državna Banka s vplačanim kapitalom od 100.000.00 dolarjev in vplačanim rezervnim fondom od 30.000.00 dol. in ta cel kapital in rezervni fond je poročstvo za gotovo in točno izplačilo poslanega denarja v starem kraju v teku treh tednov. Vsa izplačevanja denarja v Jugoslaviji nadzoruje osebno naš tam nahajajoči se glavni blagajnik g. Pavlovič.

Razun najhitrejšega in najtočnejšega pošiljanja denarja prodajamo

PREVOZNE LISTKE ZA VSE PARNIKE

preko Atlantskega oceana, Sredozemskega morja. Neposredni smo zastopniki vseh parniških društev in pri nas lahko dobite najboljši prostor na parniku, ako nam to za časa naznanite.

Dobivamo potnike iz starega kraja v Ameriko in vam dajemo vsa navodila za to brezplačno.

Pripravljamo potnikom pase (potna dovoljenja) za stari kraj in pomagamo dobiti vse druge k temu potrebne spise.

SLAVONIC IMMIGRANT BANK

436 West 23rd Street,

New York, N. Y.

Pošljamo denar v staro domovino

Sedaj lahko pošljemo denar v vse kraje na Slovensko, Hrvatsko, Dalmacijo in Istro. Nadalje pošljamo denar tudi v Srbijo, Bulgarsko in Rumunsko. Jamčimo za ves poslani denar, enako kot pred vojno, da bude hitro in točno izplačan. Prodajamo šifkarto na vse linije. Uradne ure so: 9 jutro do 5 zvečer. Ponedeljek in sobota po 8.30.

KASPAR STATE BANK
1900 Blue Island Ave., Chicago, Ill.